

[Starcke.]

Haandskrifter, den arnamagnæanske Samling, bevarede derved hele denne Skat for Efterverdenen; den var ellers med Sikkerhed gaaet til Grunde. Københavns Universitet har hæget om denne Samling, og den har haft enorm Betydning for dansk Videnskab, og danske Videnskabsmænd har bearbejdet den paa mønstergyldig Maade sammen med islandske Videnskabsmænd; bl. a. kan man nævne Rasmus Rasks Grundlæggelse af den sammenlignende Sprogvidenskab. Desuden er der det Forhold, at Samlingen indeholder baade danske, svenske og norske Haandskrifter, og ogsaa Haandskrifter, som er tilkøbt siden Arni Magnussons Tid. Jeg skal nævne, at i Sverige findes der store Mængder af værdifulde Bøger og Haandskrifter, som i sin Tid blev fjernet fra danske Herregaardsbiblioteker under Karl Gustav-Krigene. De er beskrevet i en Bog af Uppsalabibliotekaren Walde, en Bog med Titlen „Svenska storhetstidens litterära krigsbytte“. Jeg tror, at det er et ret uoverkommeligt Arbejde at ville føre alting hen, hvor det oprindelig er kommet fra, og Spørgsmaal vil maaske rejse sig om Rasmus Rasks berømte Samlinger af persisk og indisk Litteratur.

Islands Ønske er forstaaeligt, men dets Realisation vil reducere Københavns Universitetsbibliotek fra at være et førende Bibliotek paa dette Omraade til noget betydeligt ringere, fordi denne Samling er det fornemste Studiemateriale, der eksisterer inden for den gottske Filologi.

Noget anderledes stiller Sagen sig for de Arkivalier, der er kommet i Danmarks Eje som Følge af, at Danmarks Konge var Islands Konge. Jeg tænker herved særlig paa de Arkivalier, der findes i Det kgl. Bibliotek. Her kan Spørgsmaalet ligge anderledes, og her er det rimeligt, at Spørgsmaalet tages op til Undersøgelse. Men med den arnamagnæanske Samling ligger det ganske klart, at den ejes af Københavns Universitet, og derfor er Spørgsmaalet efter mit Skøn ganske enkelt: Spørg Universitetet!

Jeg tror, at vi i Danmark er saa forfærdelig vant til at betragte vort Land som et Landbrugsland, at det let glemmes, at realpolitisk er et af vore største Aktiver Danmarks geografiske Beliggenhed. Danmark, som ligger midt imellem Østersøen og Nordøen, midt imellem Skandinavien og Mellemuropa, midt imellem Vesteuropa og Rusland og hele det baltiske Omraade, er ligesom fra Vorherres Haand skabt til at være Europas Frihavn, en Stabelplads, hvor Transithandel kan trives. Hele Københavns

Placering og Størrelse taler i denne Retning, København er placeret ved Sundet, som er vor Hovedaare, lige over for Skaane ved Indsejlingen til Østersøen. Hvis man vilde tilstoppe Sundet, vilde de fleste Mennesker sandsynligvis flytte bort fra København.

Danmark, som for 300 Aar siden mistede Skaane, Halland og Blekinge ved egen Skyld paa Grund af den Toldpolitik, vi havde ført ved Øresundstolden, hvilket gjorde Stormagterne interesserede i, at det ikke var en enkelt Magt, der beherskede begge Bredder af Indsejlingen til Østersøen, Danmark har aldrig mistet Skaane, Halland og Blekinge handelsmæssigt set, og derfor ligger København med sin vældige Størrelse netop her. Vi har ikke mistet Skaane, Halland og Blekinge handelsmæssigt set, før vi begyndte at lave Valutacentralen og Varedirektoratet. Den unordiske Politik, som føres ved ikke at ville give Valuta til Rejser til og Handel med Sverige, vil vi fra vor Side skarpt tage Afstand fra. Jeg kan nævne, at alene under Valutacentralens Glansperiode har Danmark paa Grund af den mistet en Fjerdedel af sin Andel i Verdenshandelen, og nu under Valutacentralens Fortsættelse ser det ud til, at det skal lykkes os ogsaa at miste Resten.

Hvis man ovenfra ser ned over Danmark med dets uhyre lange Kystlinie i Forhold til dets Flademaal, hvis man ser paa vore uhyre mange Havne, der ligger langs med denne Kyst, kan man vist nok sige, at der findes ikke noget Land i Verden, der har saa lang en Kystlinie i Forhold til sit Omraade og saa mange Havne i Forhold til sine Indbyggere som Danmark. Dette viser, at Danmark ikke blot er skabt til at være et Landbrugsland, men i høj Grad er skabt til at være et Land, hvor Handel og Skibsfart skal trives. Hvis man sejler ned gennem Københavns Havn og ser hele den store Række af vældige graa Pakhuse, der staar langs med Kajerne, disse Pakhuse, som for de flestes Vedkommende er bygget i A. P. Bernstorffs Tid som et Monument over den storslaaede Handelspolitik og Frihandelspolitik, som Bernstorff førte, og ser dem i tom Tilstand i Dag, har man Lov til at tage det som et Monument over den Handelspolitik, som føres fra dansk Side i Dag.

Merkantilismen, som vi nu genoplever, var en Tro paa Penge og en Tro paa Planøkonomi. Efter 1733, da Christian den Sjette havde indført Stavnsbaandet og saa, at det gik saa godt, gik der ikke mere end tre Aar, før han i 1736 prøvede at lægge Stavnsbaandet paa den danske Handel. Det gjorde han gennem et Organ, der nogenlunde sva-